

Jaarverslag Stichting Straatpastoraat Amersfoort 2019

Stichting Straatpastoraat Amersfoort
Zuidsingel 5
3811 HA Amersfoort
Straatpastores: Drs. Bernadette van Dijk en Cis de Hoop
Vrijwilligers: Els en Ingrid

bernadette@straatpastor.nl; cis@straatpastor.nl
Website: www.straatpastor.nl

Inleiding

De Stichting Straatpastoraat Amersfoort (SSA) is opgericht in 2007. De Stichting heeft als doel het oprichten en in stand houden van straatpastoraat in Amersfoort en de regio eromheen ten behoeve van dak- en thuislozen, alsmede ten behoeve van mensen die in een crisis verkeren en daarom een beroep doen op opvang. De Stichting verricht haar werkzaamheden vanuit een christelijke levensovertuiging, maar staat open voor iedere gezindte of levensovertuiging en respecteert ieders religieuze of levensbeschouwelijke achtergrond. Bernadette van Dijk is sinds 2008 als straatpastor in dienst bij de Stichting, Cis de Hoop is dat sinds september 2019. Met pastorale vrijwilligers Els en Ingrid (uit veiligheidsoverwegingen noemen we hun achternamen niet) vormen zij een team van vier mensen / professionals.

De contactenkring van de straatpastores bestaat uit mensen in de verschillende vormen van opvang: dag- en nachtopvang, verslavingszorg, dagbesteding, mensen die we buiten zien op bankjes en andere plekken, mensen die inmiddels begeleid of zelfstandig wonen én mensen van wie we het niet weten. Veel van hen spreken we individueel, maar zeker in de opvang en op hangplekken voeren we ook 'tafelgesprekken', prikken we een stukje mee met de klussers, of doen een potje poolbiljart mee om de kennismaking of het gesprek mogelijk te maken. We bezoeken met mensen de kapel van de Xaveriuskerk, zoeken samen naar een passende kerk, bezoeken ook mensen in het ziekenhuis en de gevangenis.

Context en Samenwerking

Er is in 2019 veel aandacht geweest voor de groei van het aantal daklozen in Nederland. sinds 2013 signaleren we die groei ook in Amersfoort: terwijl in 2008 misschien 25 bedden in de nachtopvang stonden, vangt in 2019 alleen de dag- en nachtopvang al gemiddeld zo'n 70 mensen op, daar komen de mensen in Roads (opvang en zorg voor daklozen met alcoholproblematiek) nog bij en de hostelbewoners (veelgebruikers) die gaandeweg van opvang naar beschermd wonen zijn gegroeid. De diversiteit in mensen en opvang en woonvormen is gestaag gegroeid in de loop der jaren.

Team Jit (Jeugd-interventie-team) en team BAS (Bemoeizorgteam Amersfoort Stad) zijn de vrucht van hernieuwde samenwerking tussen verschillende hulpverleningsinstellingen. Steeds beter hebben zij in beeld wie buiten verblijft en proberen ze zorg te verlenen buiten de opvang, richting formelere zorg als dat kan en gewenst is.

Met de zorgmanager van Kwintes voeren we in 2019 tweemaandelijks overleg. Kwintes verzorgt in Amersfoort dag- en nachtopvang, vrouwenopvang en woonbegeleiding in diverse vormen. We geven signalen

door over wel en wee dat breder wordt gedeeld, en worden bijgepraat over beleid. Met de straatadvokaten, Roads, het inloophuis DAC, de casemanagers en veldwerkers van Jellinek in team BAS en JIT, de wijkagent en begeleiders van GGZ-centraal en begeleid-wonen-locaties, hebben we geen regulier overleg, maar wel als dat binnen de grenzen van ons werk en beroepsgeheim en voor cliënten passend is. Bij de straatadvokaten in het pand op Muurhuizen 128 waar we ook veel te gast zijn, verzorgde Bernadette bijvoorbeeld dit jaar een Paasontbijt, samen met een straatbekende, bestaande uit gaven in natura vanuit ons netwerk.

Over de samenwerking met het Leger des Heils meer onder “Uitbreiding”

Ureninvestering

Straatpastor Bernadette van Dijk is in dienst voor 24 uur per week; in 2019 is een extra pastor aangesteld voor ruim 7 uur per week: Cis de Hoop. Els en Ingrid staan ons als geschoolde vrijwilligers bij; zij zetten zich gezamenlijk ruim 13 uur in.

M, een oude bekende van de straat, verblijft in een opvanglocatie voor verslaafden, in de bossen. We zitten met ons tweeën op het terras bij de ingang en filosoferen wat over hoe verschillend (wij) mensen het leven ervaren en daar uiting aan geven. Het is al donker. Ik schrik op van een ellendig klinkend geschreeuw vanachter het gebouw. M. zegt dat hij dit meestal hoort bij het vallen van de duisternis maar dat het even later altijd beter gaat met die man, dat het een aardige man is ook, en dat hij te doen heeft met hem en er voor hem is als hij wil praten. Hij zegt: ‘elkaar steunen maakt het leven zoveel waardevoller!’

Ik ontmoet hem op Varkensmarkt. We fietsen samen naar 'zijn' kapel. Vanwege de aanslagen in de VS wil hij er bij stilstaan. Hij biedt me een beker thee aan; een gesprek ontstaat, vanuit het hart.

Getallen

In 2019 hebben we (het team) met elkaar een contactenkring van ongeveer 170 mensen die we regelmatig zien. Onder hen is ongeveer een vijfde vrouw. We hebben tussen de 25 en 35 gesprekken per week, zwaaien niet meegerekend. Gedurende 2019 onderhouden Els en Ingrid beiden contact met twee vrouwen die na de opvang met enige begeleiding zijn gaan wonen. Allemaal kwetsbare vrouwen die groeien in zelfstandigheid, maar wel met horten en stoten.

In totaal bezoeken we 10 mensen geregeld bij hen thuis, meer dan voorgaande jaren. We blijven trouw aan mensen in deze fase omdat de overgang naar een eigen woonruimte een grote is. Vanuit een opvang waar altijd mensen om je heen zijn – die je zelf niet hebt uitgezocht – en afspraken en regels gelden die door anderen worden gehandhaafd, moet je als je gaat wonen allerlei dingen zelf gaan doen en beslissingen zelf nemen: welke boodschappen, lukt het om niet toe te geven aan oude verleidingen, en wie laat ik binnen, en het alleen zijn...

Straatpraat 29 (Facebook)

Hij is een verschijning die je zou kunnen intimideren. Zijn stem en wat hij zegt, doen daar niets aan af. Het leven niet ‘op orde’, in burgerlijke termen. Hij vertelt over een ander die in de problemen lijkt te zitten.

“Wie ben ik om niet te helpen?”

Zin op Maandag in oktober ging over geluk. We kozen ieder ons eigen beeld, vertelden waar geluk in schuilt en we schreven op elkaars foto's gelukwensen aan de ander.

Uitbreiding

Omdat het aantal straatmensen en ook het aantal locaties waar zij verblijven en bijeenkomen, blijven groeien, én omdat het bestuur mogelijkheden zag om in de groeiende behoefte te voorzien, is er in het voorjaar een vacature opengesteld voor één werkdag per week. Eind augustus mochten we Cis verwelkomen in het straatpastorale team. Het liefst zouden we onze werkkraft en aanwezigheid spreiden over locaties en over de week, om zo beschikbaar mogelijk te zijn. Tegelijkertijd is er ook werkoverleg in teamverband nodig. Bovendien is het niet onze bedoeling om met meer dan één persoon tegelijk in de open ruimtes van Kwintes en de Straatadvokaten te zijn. Omdat Cis op dinsdagen (en soms op maandag bij het team) aanwezig is, hebben we ervoor gekozen om tijd te investeren in de twee locaties van het Leger des Heils, waar het team Geestelijke Verzorging een tekort aan menskracht heeft en waar wij sinds de opening van het hostel in 2009, mensen bezoeken.

Cis en Ingrid hebben in 2019 een geregeld contact met de begeleiding van hostel Hirundo opgebouwd en afspraken gemaakt over hun aanwezigheid, verwijzing en het bespreken van eventuele aandachtspunten voor zover de pastorale vertrouwelijkheid en onafhankelijkheid dat toelaat. In 2020 zullen we nader gaan afstemmen met beide teams over samenwerking in hostel Hirundo en Cederhorst, de andere locatie van het Leger des Heils.

We vierden de komst van Cis en zegenden haar voor haar werk in een viering met al wie ons steunen. We waren te gast in de Xaveriuskerk. Uit deze geloofsgemeenschap werkten ook nog een koor en pianist mee!

Straatpraat 28, Goede Vrijdag

weggewenst, afgeschreven, moed verloren, vakkundig uitgevreten, opgebruikt, alleen gelaten, eigen schuld.

Wat is de zin van deze dag, en morgen? Als ik zelf niet geloof dat het nog kan? Wat zou ik vragen, wensen, roepen, waarom eigenlijk, wie ben ik dan. Geen mens meer nu, niet vandaag, niet gister, geen tijd of verhaal, ik niet, niet ik.

*Voor haar ben ik stil
vandaag*

Doden, rouw, samenwerking met gemeente

We hebben dit jaar Jos en Ben begraven en Herman na onze afscheidsdienst naar het crematorium begeleid. Het Leger des Heils droeg zorg voor de plechtigheid toen Lubin en ook Henk waren overleden. We hoorden later dat een oud-opvang-bezoeker misschien overleden zou zijn. Een mooie omstandigheid als iemands contactenkring verschuift naar wijk, buurt en vrijwilligerswerk, maar voor de achterblijvers op straat soms een vreemde gewaarwording. Eind van het jaar ging heel plotseling Marleen, die op een boot woonde. Haar vriend regelde in drie dagen de uitvaart, Bernadette sprak enkele woorden aan haar graf.

De gemeente Amersfoort wijzigde het beleid wat betreft uitvaarten waar de Sociale Dienst opdracht toe geeft. Voorheen werkten we dan samen met Meijerink Uitvaartzorg, in 2019 neemt de gemeente dit in eigen hand via de begraafplaats en crematorium Rusthof. Dit was voor alle betrokkenen weer even zoeken en overleggen over de mogelijkheden. Na overleg op diverse niveaus is het gelukt om de principiële toezegging te krijgen van de gemeente, dat het mogelijk is om een overledene – indien gewenst – vanuit een kerk te begraven. Dat betekent dat de gemeente zorg draagt voor het vervoer naar en van de kerk, en dat het

Straatpastoraat zorg draagt voor de dienst. Dit kan het Straatpastoraat overigens alleen doen als de kerk kosteloos ter beschikking wordt gesteld.

Vrijwel iedere maandag spreek ik de chronisch zieke man, kort of lang. Zijn ziekte wordt erger, zijn vertrouwen in het leven dieper. Zijn geloof houdt hem overeind en daar getuigt hij van. De mensen om hem heen reageren er verschillend op. Wat de negatieve reacties op de uitingen van zijn geloven met hem doen (ze maken hem verdrietig) is het eerste waar we het over hebben: hij blaast stoom af voordat we het over andere dingen gaan hebben.

Zin op Maandag

Onder deze titel eten we de eerste maandag van de maand soep met elkaar en doen we een activiteit. Dit jaar lazen we een Psalm, bezochten een gratis pianoconcert, vierden Sinterklaas met cadeautjes van iedereen, wisselden uit over wat geluk voor ons betekent, kregen een workshop percussie van een medewerker van Roads. De soep trekt tussen 5 en 15 mensen, de activiteit erna meestal niet meer dan 5. Ondanks deze bescheiden opkomst vinden we de gemeenschapsvorming toch zo waardevol dat we Zin op Maandag in stand hebben gehouden.

Bij de lift in het hostel tref ik hem. Hij is behoorlijk ziek en vertelt dat het aflopend is. Vraagt me tegelijkertijd ook om geld. Ik moet even schakelen. Ik vertel hem dat we bij het SSA geen geld uitlenen. Ik voel een knoop in de maag. Geef hem aan dat ik wil luisteren. Dat wimpelt hij af.

Ik mag voorgaan in Meander. Ik vind het een moeilijke Schriftekst: alles en iedereen, je verwanten, je verantwoordelijkheden achter je laten en Jezus volgen..... staat dat er nou en hoe radicaal moeten we dat zien? Ook Navolging, van Bonhoeffer, dat ik aan het lezen ben, maakt het er niet makkelijker op. Met W lees ik de tekst samen en we proberen interpretaties uit. W zal nog regelmatig zijn geraaktheid door teksten van Bonhoeffer delen.

Team, intervisie, scholing

Vanaf eind augustus bestaat het team uit vier personen, waarover meer is gezegd onder “Uitbreiding”. Het team overlegt tijdens de lunch op maandag. Cis is aangeschoven in de intervisie, die in 2019 vier keer werd gehouden, met het eigen team en de straatpastor van Utrecht. Twee keer begeleidde supervisor Monique van Dijk. Bernadette deed in het najaar een tweedaagse bijscholing over rouw in contextueel perspectief bij de Stichting Contextueel Pastoraat.

In 2020 gaan Cis en Bernadette een masterclass en een intervisietraject Presentie doen, dat wordt aangeboden door het Fonds Franciscus.

Ik spreek hem nooit, hij lijkt daar geen behoefte aan te hebben. Maar contact maakt hij wel. Waar we elkaar ook tegenkomen, meestal is dat in de opvang aan het Smallepad, zwaaien en lachen we blij herkenkend naar elkaar. Dan gaat hij gauw verder, letterlijk.

Een gesprek met iemand komt moeizaam op gang. Hij wilde zo graag praten maar dan is hij ongemakkelijk met dit en dan gaat dát niet goed in onze communicatie... ik zeg te veel, ik zeg te weinig, ik stuur te veel, ben te weinig gericht, enzovoort enzovoort. Maar na een half uur worstelen komt er een lachje. En dan komt met wat gegiechel ineens het verhaal dat hij zo graag kwijt wil. De lucht klaart op. En uit de stapel winterjassen die we nog hebben, wordt ineens gezocht naar wat nou echt bij hem past. En wat een gave schoenen!

Netwerk / om de Stichting heen

De Johanneskerk besloot een (stenen) vredesduif naar het straatpastoraat te laten vliegen als symbool voor ons beider aandacht voor vrede. We gaven de band tussen kerk en ons werk een impuls. Ze kookten soep voor ons. De duif vloog het jaar erna verder naar de straatadvokaten.

Het Ezelsoor geeft al jaren belangeloos boeken voor de boekenkast van de dag- en nachtopvang van Kwintes. Els verzamelt de leeswensen van bezoekers en onderhoudt het contact met het Ezelsoor.

Het Farel College kwam net voor Kerstmis opnieuw met allerlei ingezamelde kleding en lekkers voor straatmensen. Ze kwamen met leerlingen voor een gesprek en om de goede gaven te brengen. We wijdden er met straatmensen een extra soepdag aan, als bijeenkomst in Kerstsfeer.

Koningsdag werd in Amersfoort gevierd. De wandelroute van het koninklijk paar liep langs vele voor straatmensen bekende plekken. Cabaretier en podcast-maker Patrick Nederkoorn maakte een podcast waar aanvankelijk Bernadette in te horen was, maar in de eindversie toch twee straatmensen. Radio 1 interviewde Patrick en Bernadette over dakloosheid in het programma Spraakmakers.

Bernadette gaf een gastles aan Fontys Hogeschool voor theologie en levensbeschouwing en een lezing voor een landelijke scholingsdag van het Leger des Heils. Ze verzorgde vieringen in het Meander ziekenhuis, in 'De Bron' met jongeren die op Goede Vrijdag op bezoek waren geweest, in 'het Brandpunt, en in 'de Eshof' in Hoevelaken. Ook gaf zij een meditatie tijdens een muzikaal-filosofische avond in de Xaverius, werkte ze mee aan de oecumenische Vredesviering en aan een benefiet-radio-marathon van omroep EVA en jongeren uit diverse kerken. Op Goede Vrijdag gaf Bernadette verhalen van de straat tussen het lijdensverhaal door in de Lutherse kerk in het kader van 'de Amersfoortse Zwaan'.

(Van Facebook) Eerste kerstdag 2019. Gerard plots in het ziekenhuis. Joanne, stagiaire bij de straatadvokaten, ving het gat op, fijn! We knutselden tussen het lekkers, een berichtje voor Gerard met sterren uit servetten, en goddank nam hij de telefoon op. John zette net laag genoeg in, zodat ik het Stille nacht mee kon zingen per telefoon richting ziekenhuis.

De Xaverius was even mijn eigen fijne tussenstop voor kerstgroeten, en vooruit... ook het toilet. De mannen van de Kleine Haag stonden na hun brunch al snel buiten onder de toren, vol waardering over de kerstinzet van de medewerkers van Roads!

In de opvang aan het Smallepad al voor de 13e keer Mas, Nancy en hun vrienden en familie met een heerlijke rijsttafel voor iedereen. Het was er goed onder elkaar, Arie vV de zorgmanager sprak de dank uit en het team kreeg een emotioneel en prachtig dankwoord van Peter van de cliëntenraad. Ik was ontroerd. Mensen en medemensen vandaag.

Hij zwaait uitbundig als de straatpastor langsfiets. 'Goeiemorgen!'. Als ze bij hem stopt vraagt hij of ze even naast hem wil zitten. Hij steekt een sigaret op en begint te vertellen. Over zijn leven, over hoe het in de opvang is, over zijn zoektocht naar een eigen plek. Het is een grote stap en hij twijfelt of hij het kan. Zo praten ze wat en opeens is het ook weer genoeg. Hij geeft een hand en zegt: 'Fijn dat je hier even kwam zitten. Dat ik je hier gewoon tegenkom. Zie ik je volgende week weer?'

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Straatpastoraat Amersfoort was ook dit jaar weer nauw betrokken bij het werk van de straatpastor(es). Het afgelopen jaar heeft het bestuur enkele wisselingen meegemaakt. Voorzitter Arriën Kruyt, die na twee termijnen niet meer herbenoembaar was, werd opgevolgd door Irene Vriens, secretaris Rienk Rietveld gaf het stokje eind 2019 over aan Jan Bloemendal. Ook Gerard Raven trad terug uit het bestuur; voor hem in de plaats nam Erica Vaarkamp zitting. De Fondsenwervingscommissie bestond in 2019 uit Leo Koffeman, Bas Verhey en Paul van Eck. De laatstgenoemde nam afscheid. Alle oud-bestuursleden zeer veel dank voor hun inspanningen voor de Stichting.

Het bestuur vergaderde in 2019 zes maal, waarvan drie maal samen met de Fondsenwervingscommissie. Onderwerpen die aan de orde kwamen, waren in het bijzonder de fondsenwerving, de uitbreiding van het team met een straatpastor, en de opvolging van het bestuur. Verder fungeert het bestuur als klankbord en ondersteuning voor de straatpastores.

Viering

Op 16 november 2019 werd Cis de Hoop in een feestelijke kerkdienst gezegend als tweede straatpastor van Amersfoort. Ongeveer 75 mensen waren aanwezig bij de zegening door ds. Leo Koffeman. Straatpastor Bernadette van Dijk was een van de vier mensen die haar de handen oplegden. De prachtige, oecumenische viering vond plaats in de Sint-Franciscus-Xaveriuskerk, waar we vaker te gast zijn. Het koor en de pianist die vanuit deze geloofsgemeenschap hun medewerking verleenden, gaven de viering een extra feestelijk accent. Verder werd afscheid genomen van oude bestuursleden en werden nieuwe verwelkomd.

Financieel

Van de financiën kan het volgende beknopte overzicht worden gegeven. (N.B. de volledige jaarrekening is te downloaden van http://www.straatpastor.nl/financien_inkomsten_giften)

Exploitatiebaten	
Kerkelijke bijdragen en collectes	32.554
Particuliere fondsen	27.100
Giften particulieren	5.346
Totaal baten	<u>65.000</u>
Exploitielasten	
Personeelskosten	54.420
Overige lasten-baten	3.431
Totaal lasten	<u>57.851</u>
Saldo (voordelig)	<u><u>7.149</u></u>

De activiteiten van bestuur en Commissie fondswerving waren erop gericht de middelen, nodig voor de aanstelling van een tweede straatpastor voor een geheel jaar te verwerven en dat is goeddeels gelukt. Het batig saldo is voornamelijk gevolg van de omstandigheid dat de tweede straatpastor pas per 1 september 2019 in dienst is getreden. Een in 2019 ontvangen legaat ad € 10.000 wordt bestemd voor een bijzonder project.

Het Straatpastoraat ontvangt geen structurele bijdragen. Het werk is alleen mogelijk dankzij steun van kerken in Amersfoort en omgeving, steun van particuliere gevers en projectbijdragen van fondsen. Straatpastores en bestuur zijn alle gulle gevers erkentelijk voor hun bijdragen die het mogelijk maken dat dit belangrijke werk in Amersfoort doorgang kan vinden.

Doet u ook mee? NL34 TRIO 0338 6719 19 is ons IBAN-nummer.
U kunt ook bijdragen door gebruik te maken van de volgende QR-code

Givt

Gebruik de Givt-app om de QR-code
te scannen en gewoon te blijven geven

Hartelijk dank voor uw gift. Uw bijdrage is aftrekbaar voor de belastingen, omdat de Stichting Straatpastoraat een ANBI-instelling is. Heeft u iets na te laten? Een legaat is natuurlijk ook zeer welkom.